Luke
Luonnonvarakeskus

Lausunto

22.10.2018

Lausunto maa- ja metsätalousvaliokunnalle

HE 154/2018 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläinten hyvinvoinnista ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Eläimen käyttäytymistarpeiden korostaminen on lakiluonnoksen tärkeimpiä parannuksia voimassaolevaan eläinsuojelulakiin nähden. Mahdollisuus toteuttaa luontaisia käyttäytymistarpeita on olennainen osa eläimen hyvinvointia. Käyttäytymistarpeella tarkoitetaan eläimen normaalin kehittymisen sekä fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin ylläpitämiseksi välttämätöntä käyttäytymistä (Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta, 2014). Vaatimus eläimen mahdollisuudesta tiettyjen olennaisten käyttäytymistarpeiden toteuttamiseen onkin kirjattu useaan kohtaan eläinten hyvinvointilain luonnoksessa. Luonnoksessa ehdotettuja hyvinvointia edistäviä uudistuksia ovat esimerkiksi velvoite lievittää eläimen kipua kivuliaan toimenpiteen yhteydessä, sekä mahdollisuus aiempaa tiukemmin puuttua lainsäädännön keinoin eläinjalostuksen hyvinvointihaittoihin.

Tuotantoeläinten pidon edellytyksenä on tuotantotoiminnan riittävä kannattavuus, joten eläinten hyvinvointiin liittyvät ratkaisut joudutaan tekemään taloudellisten edellytysten puitteissa. Kansainvälisessä kilpailussa tuottajat itse eivät juuri voi vaikuttaa markkinoilla määräytyviin hintoihin, vaan joutuvat sopeuttamaan kustannuksensa niihin tuotantotoiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi. Jotta suomalaisen, monessa suhteessa varsin vastuullisen tuotannon kilpailukyky ei vaarantuisi, tuotantoeläinten hyvinvointia edistävien toimenpiteiden toteuttamiseksi tarvitaan jatkossakin investointitukia, mutta myös kasvavaa, koko elintarvikeketjun ja kuluttajien panosta.

Eläinten kohtelu

16 § Toimenpiteiden tekijä ja kivunlievityksen käyttö

On hyvä, että vain osaava henkilö voi tehdä eläimelle kipua aiheuttavan toimenpiteen. Pakollinen kivunlievitys toimenpiteiden kivuliaiden toimenpiteiden yhteydessä on hyvinvointia merkittävästi parantava uudistus.

Eläinten hoito

21 § Ruokinta ja juotto

Vaatimus jatkuvasta vedensaannista nisäkkäiden ja lintujen pysyvässä pitopaikassa on eläinten hyvinvointia parantava uudistus. Lisäksi vaatimus ruokinnan ja juoton järjestämisestä siten, että eläimillä on mahdollisuus toteuttaa syömiseen ja juomiseen liittyviä olennaisia käyttäytymistarpeitaan on eläinten kannalta hyvä.

Eläinten pitopaikka

38-39 § ja 118 §: Pysyvän pitopaikan vaatimukset

Siirtymäsäännökset tiineytyshäkkien käytöstä luopumiseksi 15 vuoden siirtymäajalla sekä muiden nautojen kuin lypsylehmien ja maidontuotantoa varten pidettävien hiehojen ja hevosten jatkuvasti kytkettynä pitämisen kieltäminen viiden vuoden siirtymäajalla on näiden eläinten hyvinvoinnin edistämisen kannalta hyvä asia.

Myös porsimishäkeistä luopuminen edistäisi eläinten hyvinvointia. Toisin kuin häkissä porsiva, vapaana porsiva emakko pystyy karsinassaan hieman liikkumaan ja kääntymään ympäri. Toimivilla karsinaratkaisuilla ja hyvällä ammattitaidolla eläinten ns. vapaaporsituksessa päästään samoihin tuotostasoihin kuin häkkituotannossa. Vuonna 2013 julkaistun selvityksen perusteella tämä

vapaaporsitukseen siirtyminen tarkoittaisi kuitenkin merkittäviä lisäkustannuksia (80 – 160 €/emakkopaikka/vuosi), kuten investointeja sikalarakennuksiin, sillä valtaosa emakoistamme porsii porsitushäkeissä. Todennäköisesti vapaaporsitus vaatii myös hieman enemmän karsinapinta-alaa ja työpanosta kuin häkkiporsitus. Pidämme vapaaporsituksen hyvinvointikorvauksen nostoa 436 €:n per eläinyksikkö hyvänä uudistuksena.

Laki sallisi myös jatkossa lypsylehmien pitämisen kytkettynä. Pidämme hyvänä, sitä että uusien parsinavetoiden rakentamiseen ei myönnettäisi investointitukea vuoden 2019 jälkeen. Lisäksi laki parantaisi myös lypsylehmien hyvinvointia pidentämällä jaloitteluvelvoitetta 60 päivästä 90 päivään. Parsinavettojen taloudellinen merkitys on Suomessa vielä huomattava ja kilpailijamaita suurempi, mutta se vähenee rakennekehityksen myötä koko ajan. Nykyisten investointilukujen valossa parsinavettojen tuotanto on vähämerkityksistä aikaisintaan 2030-luvun puolivälin jälkeen.